

<http://www.luju.ro/iubirea-in-casatorie-si-familie-si-in-afara-ei-prof-univ-dr-ioan-chelaru-oamenii-ca-si-societatile-umane-organizate-se-afla-intr-o-criza-spirituala-morala-si-juridica-nu-exista-nici-o-diferenta-relevanta-intre-partenerii-de-viata-casatoriti-legal-si-intre>

IUBIREA IN CASATORIE SI FAMILIE SI IN AFARA EI – Prof.univ.dr. Ioan Chelaru: "Oamenii, ca si societatile umane organizate se afla intr-o criza spirituala, morala si juridica... Nu exista nicio diferenta relevanta intre partenerii de viata casatoriti legal si intre cei implicati intr-un parteneriat civil... CCR constata ca exista viata de familie si in cazul unor relatii de fapt echivalente casatoriei"

Scris de E.D. | Data: 01.10.2019 15:37

Profesori universitari, avocați, specialiști ai dreptului și-au dat întâlnire vineri, 27 septembrie 2019, la cea de-a doua ediție a "**Conferinței naționale de drept civil. Familia. Dinamica și redimensionarea**", organizată de editura Universul Juridic în parteneriat cu Facultatea de Drept a Universității București. Evenimentul s-a desfășurat în Amfiteatrul 2 al Facultății de Drept sub îndrumarea științifică a prof.univ.dr. Catalin Jugastru și jud.dr. Ioan Ilies Neamt, conferința fiind inclusă de altfel și în programul de perfecționare continuă a avocaților, care au dobândit puncte de pregătire profesională în urma participării la eveniment, conform criteriilor de evaluare stabilite de Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților.

În cadrul evenimentului au fost nu mai puțini de 13 luări de cuvânt de către lectori cu largă recunoaștere profesională, conform expunerii Universului Juridic, dar și un "intermezzo" – evenimentul de lansare a Revistei de Dreptul Familiei nr. 1-2/2019 – care l-a avut ca invitat special pe prof.univ.dr. Ioan Chelaru (foto) . Acesta, de altfel, a avut o expunere îndelung aplaudată de auditoriu, ce a tratat un subiect delicat "Iubirea în casătorie și familie și... în afara ei".

Prof. dr. av. Ioan Chelaru a vorbit astfel despre locul iubirii in "*compozitia valorii morale si juridice*" a institutiei casatoriei, a familiei, dar si in afara ei, subliniind ca felul in care o persoana raspunde la emotiile acestui sentiment este influenta socio-cultural pana acolo unde recunoasterea iubirii este manifestata atat timp cat este considerata "*acceptabil si dezirabil social*".

In acest context, profesorul Ioan Chelaru a subliniat ca **societatea se afla intr-o "criza spirituala, morala si juridica" care ii indeamna sa priveasca pana si cele mai importante lucruri pentru existenta vietii si civilizatiei intr-un mod formal.**

Altfel, prof.univ.dr. Ioan Chelaru a expus argumentele necesare pentru a demonstra ca, din punct de vedere "*moral, afectiv si al dreptului la intemeierea familiei nu exista nicio diferenta relevanta intre partenerii de viata casatoriti legal si intre cei implicati intr-un parteneriat consensual intitulat, in cele mai multe reglementari, parteneriat civil*", indicand in acest sens **decizii ale Curtii Constitutionale a Romaniei care a statuat ca "exista viata de familie si in cazul unor relatii de fapt echivalente casatoriei, numite concubinaj si mai nou, asa cum subliniam, parteneriate civile".**

Prezentam in continuare ampla expunere a profesorului Ioan Chelaru din cadrul Conferintei nationale de drept civil. Familia. Dinamica si redimensionarea, editia a II-a:

"Iubirea in casatorie si familie si... in afara ei

S-a scris si se scrie mult si uneori chiar si bine pe tematica Conferintei noastre de astazi "Familia. Dinamica si redimensionare". Inclusiv cele 13 teme abordate in sesiunea actuala, care sunt convins ca ne vor fi folositoare, ca de altfel, cum spuneau colegii in cuvantul de deschidere, si aparitia in peisajul publicisticii juridice a unei Reviste de Dreptul Familiei sunt necesare si binevenite.

Tema, asa cum subliniam, este importanta, incitanta, actuala si chiar necesara, iar abordarea ei la initiativa celor doi specialisti (prof. dr. Calina Jugastru si jud. dr. Ioan Ilies Neamt), in colaborare si sub auspiciile editurii Universul Juridic, aduce cu sine multe si subtile elemente de eruditie, dar si de actualitate juridica si nu numai.

Eu mi-am propus astazi, invitat fiind de catre organizatori, sa „gandesc cu voce tare” si in putine si sarace cuvinte sa va vorbesc, si nu oricum, despre iubirea in casatorie si familie, dar...si in afara ei.

Delicata, interpretabila, cu zeci sau sute de fatete, abordarea notiunii de iubire inseamna si asumarea unui risc. Daca se intampla ca uneori sa afirm intr-o maniera autoritara si usor dogmatica ideile mele despre iubire, fac aceasta, mai curand, de dragul limpezimii decat din dorinta de a ma erija intr-un vizionar sau un oracol.

Gandurile mele de astazi, usor disperate, sunt catre o invitatie la a reflecta asupra felului in care percepem iubirea si in care alegem sa raspundem la dinamica traita dintre emotiile si practicile noastre pe de o parte si asteptarile sociale pe de alta.

Cred ca fiecare dintre noi, in primul rand ca oameni si ca juristi, cat si forurile academice sau administrative nu ar trebui sa astepte invitatie speciala la implicare si desigur nu ar trebui sa accepte in mod pasiv sa treaca timpul, fara sa avem si o latura reflexiva despre cum se traiesc astazi asteptarile si idealurile sociale, despre cum se iubeste, ce este si ce nu este acceptabil in iubire si cum trebuie organizate relatiile apropiate dintre iubiti, sotii, membrii familiei si alte persoane.

Care este locul iubirii in compozitia valorii morale si juridice a casatoriei, a familiei si in afara ei? Sunt absolut convins ca multi dintre noi consideram ca iubirea este o emotie incontrollabila dincolo de ratiune, inasa, ne place sau nu, trebuie sa fim constienti ca felul in care raspundem la emotii este influentat socio-cultural, intr-atat de mult incat pana si alegerea de a recunoaste o emotie speciala, unica... anume ca este exact iubire, este determinat de ceea ce este considerat acceptabil si dezirabil social.

Cred ca purtam in noi cu totii ceva foarte puternic si apreciez ca realitatea aceasta de netagaduit din noi este in fapt cea mai mare energie a noastra: energia iubirii. Aceasta iubire este asemenea unui culcus cald in inima

noastra si provine din perceptiile si inteligenta fiecaruia. Iubirea este ca un extaz deloc vizibil, un extaz interior. Vointa de a iubi din noi salasluiește in adancul iubirii. Totdeauna, iubirea plenara, imbinarea celor doua (cea spirituala si cea pasionala) se dezvolta si in imaginativul nostru, devenind o iubire romantica. E frumos sa visezi pe cineva care te iubeste in chip cu totul ideal, dar este si cumplit, pentru ca nu poate fi departe ziua, luna sau anul in care te trezesti si iti dai seama ca iubesti un ideal si nu cu adevarat o persoana. Si uite asa idealul poate deveni rivalul iubirii. Am putea discuta mult pe aceasta tema si ar trebui sa ne oprim la atractia dintre sotii. Spun aici ca „atractia” inseamna a atrage o iubire, a vorbi despre instinct sau ceea ce unii filosofi numesc iubirea sacra, despre care aceiasi invatati spun ca ea... „nu este intotdeauna in casatorie, desi uneori ea poate exista intre sotii, apreciindu-se ca efectuarea distinctiei cuvenite intre sacru si profan si intre profan si obscen este de cea mai mare importanta pentru existenta iubirii in casatorie sau in afara ei”.

Cred sincer in ideea, pare-se demodata, ca pentru casatorie existenta iubirii este esentiala. Cine doreste ma poate contrazice.

Mai subliniez ca, referindu-se la iubirea dintre sotii, Kahlil Gibran profetind... scria „cand iubirea va face semn urmati-i indemnul/chiar daca drumurile-i sunt grele si prapastioase /si cand aripile-i va cuprind supuneti-va ei. /Chiar daca sabia ascunsa in penaju-i v-ar putea rani,/ iar cand va vorbeste dati-i crezare” si continuand despre casatorie cuvintele Profetului glasuiesc: „v-ati nascut impreuna si impreuna veti ramane pentru totdeauna.../da, veti fi impreuna pana si in tacuta memorie a lui Dumnezeu,/ dar e bine sa existe spatiul in acest impreuna al vostru/ pentru ca vanturile cerului sa poata dansa printre voi/. Iubiti-va unul pe altul, dar nu faceti din iubire opreliste”.

Constatam ca, in aproape toate culturile, iubirea este o relatie de intimitate intre doi oameni, relatie in cadrul careia conventiile ce guverneaza alte relatii sunt lasate deoparte. In aceasta privinta, ea sugereaza deja, chiar daca numai simbolic, iubirea sacra mai degraba decat cea profana, iar faptul ca indragostitii isi scot hainele cand sunt impreuna este deja un semn ca isi scot mastile personale si ies din rol. **Daca tot vorbim despre casatorie analizand institutia, inclusiv istoric, constatam ca aceasta, in sorgintea ei, include concepte juridice si sociale de origine ebraica, anumite concepte grecesti sau eseniene legate de castitatea morala si spirituala si vagi influente indiene ce au fost gresit interpretate. Conglomeratul rezultat a fost atat de incalcat incat simpla enumerare a factorilor principali care au intrat in joc ne-ar putea ajuta prea putin sa luminam initiala harababura inspaimantatoare. Examinandu-le, putem desprinde cateva idei cum ar fi:**

-Ideea ebraica dupa care universul fizic este din fire bun;

-Ideea orfica si conceptul indian prost inteles potrivit carora universul fizic e rau;

-Conceptia ebraica asupra casatoriei ca un aranjament familial privitor la proprietate;

-Ideea ebraica asupra caracterului sacru al procreatiei, datorita oamenilor de a se inmultii si pacatul reprezentat de risipirea samantei omenesti fara finalitate procreativa;

-Ideea orfica eseniana-indiana a retragerii din trup prin refuzul procrearii, marea sacralitate asociata virginitatii;

-Ideea ebraica potrivit careia pacatul adulterului reprezinta o incalcare a dreptului de proprietate;

-Traditia greco-indiana potrivit careia Sfantul se abtine de la orice implicare sociala;

-Ideea ebraica potrivit careia conventiile sociale reprezinta legile lui Dumnezeu;

-Ideea cristica potrivit careia femeile au unele drepturi, fiind egale cu barbatii macar prin gandul ca au suflete.

Reamintesc ca biserica primara a combinat toti acesti factori diferiti pastrand ideea legalista asupra casatoriei considerand-o un aranjament familial, restrictionand-o la o singura sotie, scotand practic, divortul in afara legii, din respect pentru drepturile femeilor.

Revenind la realitatea zilelor noastre este evident ca traim intr-o cultura a temporalului in care din ce in ce mai multi oameni renunta la casatorie, in forma ei de angajament public, preferand parteneriatele de tot felul. Aceasta aproape revolutie, referitoare la comportamente si moravuri a fluturat adesea sub drapelul libertatii, insa se apreciaza de catre Marile Spirite ale lumii contemporane ca a adus cu sine devastarea spirituala si materiala a multor familii mai vechi sau mai noi.

Toate acestea au fost posibile chiar in conditiile in care exista la nivel planetar o recunoastere a institutiei casatoriei si a importantei familiilor ca unitate de baza a societatii. De aceea, inca, sondajele arata ca iubirea romantica implinita prin casatorie este considerata relatia centrala a vietii de adult. Eu cred ca alegerea sociala de a plasa relatia de iubire romantica heterosexuala in centrul vietii de adult este o relatie normala pentru oameni, este impartasita de cvasi majoritatea lor si ca ea are caracter normativ, in sensul ca trebuie sa o cultivam preferential fata de alte tipuri de relatii. Pana la urma iubirea este cea care este sursa valorii morale a relatiilor intime intre oameni. Din acest punct de vedere apreciez ca nu este neaparat necesar sa ne facem griji dinspre amenintarile la adresa familiei, ci doar in masura in care acestea sunt amenintari la adresa iubirii. Ceea ce au special relatiile intr-o familie este evident sentimentul iubirii. Cei mai multi dintre oameni se nasc intr-o familie in cadrul unor relatii deja existente intre membrii familiei. Unii oameni ne vor iubi pentru ca suntem copiii copiilor sau ai fratilor si ne-au cunoscut de cand eram mici si nu neaparat usor de tolerat. Pe masura ce ne maturizam, s-ar putea sa nu impartasim aceleasi perspective asupra lumii (de multe ori) ca membrii familiei in care am fost crescuti.

Actualitatea ne arata ca traim intr-o perioada in care oamenii, ca si societatile umane organizate se afla intr-o criza spirituala, morala si juridica, chiar si lucrurile cele mai importante, esentiale pentru existenta vietii si civilizatiei actuale, fiind privite adeseori doar formal. Constatam ca din punct de vedere moral, afectiv si al dreptului la intemeierea familiei nu exista nicio diferenta relevanta intre partenerii de viata casatoriti legal si intre cei implicati intr-un parteneriat consensual intitulat, in cele mai multe reglementari, parteneriat civil. Ultimele decizii ale CCR constata ca exista viata de familie si in cazul unor relatii de fapt echivalente casatoriei, numite concubinaj si mai nou, asa cum subliniam, parteneriate civile. „Relatia pe care o are un cuplu format din persoane de acelasi sex intra in sfera de viata privata precum si a notiunii de viata de familie, asemenea relatiei stabilite intr-un cuplu heterosexual, fapt ce determina incidenta protectiei dreptului fundamental la viata privata si de familie” (art. 7 Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, art. 8 Conventia Europeana pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, art. 26 Constitutia Romaniei) si continua Decizia nr. 534/2018 a CCR, „bucurandu-se de viata privata si de familie, persoanele de acelasi sex, care formeaza cupluri stabile, au dreptul de a-si exprima personalitatea in interiorul acestor relatii si de a beneficia, in timp si prin mijloacele prevazute de lege, de o recunoastere legala si judiciara a drepturilor si indatoririlor corespunzatoare”. Este ideea care ar asigura dreptul legal la asociere si la intemeierea unei familii bazate pe persoane de acelasi sex, fie ele femei sau barbati. **Din acest punct de vedere ea vine in evidenta contradictie cu ceea ce cu totii cunoastem ca reprezinta formula naturala universala si ancestrala a uniunii dintre un barbat si o femeie, in vederea implinirii, inscrite in ADN-ul speciei umane, a „misiunii de procreare”, continuare si supravietuire. Este, conform scopului fiintarii sale, infailibila, incontestabila si inatacabila de vreo idee, parere sau conceptie umana potrivnica.** Asa cum am mai evidentiat intr-o lucrare, publicata in urma cu aproape 20 ani, uniunea dintre un barbat si o femeie a fost celebrata din vremuri considerate imemorabile, prin ritualuri specifice indiferent de religii sau obiceiuri pagane fiind investita cu o aura simbolica si sacrata. Biserica crestina a inglobat-o si ea in taina celor Sapte Sacramente. Ca atare astazi este universala aprecierea ca fara binecuvantarea Bisericii nicio familie crestina nu crede ca se poate bucura de implinirea harica si omeneasca. In sfarsit, dar nu neaparat in ultimul rand, familia naturala asa numita traditionala se bucura de drepturi materiale, sociale si successorale prevazute in acte normative specifice sau constitutionale. Totusi, si subliniez aceasta doar in sensul limpezirii, in prezenta comunicare, dincolo de considerentele generale si unanim acceptate, peste cele fragmentar redade astazi, la baza unei uniuni naturale se mai afla ceva indispensabil, ireductibil si nepieritor: iubirea (L'amor che move il sole e l'altre stelle). Nimeni si nimic nu poate confisca in nume propriu sau in baza unei legi (inclusiv decizie CCR) cea mai profunda trasatura sufleteasca a fiintei umane. Fara iubire viata insasi ar fi ca un nor de cenusa, terna, amara si de netrait.

*In fapt, ce doresc persoanele adepte ale asa zisei „diversitati”? Vor in realitate recunoasterea de catre societate a dreptului de a iubi si de a fi iubit, de a forma un cuplu care sa reprezinte nucleul unei convietuiri agreeate, liber consimtite si indreptatite, insotite de combustia gandului generos si nobil transcris sub deviza „ce e al meu e si al tau si ce e al tau e si al meu”, indiferent de sexul celui care impartaseste si traieste acest drept. **De aceea, apreciez ca prin Decizia CCR amintita s-a urmarit, de catre judecatorii constitutionali, asigurarea macar e unei aparente de legalitate vizand poate protectia sau nevoia de siguranta ca si cum aventura convietuirii in doi (indiferent cum sunt acesti doi) nu ar putea sub nicio forma fi interzisa sau contestata.** De bucurii, satisfactii si recompense avem nevoie cu totii in egala masura. Drept urmare adeptii diversitatii vaduviti de speranta oricarei genealogii si izgoniti din orice spatiu al mantuirii, traiesc, se bucura si, asemenea noua, doresc sa dea si sa primeasca iubire.*

Nimic nu este mai strain in intentia mea, decat pledarea pentru intoarcerea obligatorie la tipul de iubire traditionala dar si pentru abordarea evolutiei si progresului. Apreciez ca pentru a cunoaste viitorul iubirii inclusiv in plan legislativ, in casatorie, familie si in afara ei ar trebui sa o cunoastem asa cum „un barbat cunoaste o femeie” in sensul arhaic al termenului, cu toata calda imprecizie a contactului imediat.

La finalul acestei interventii trimit catre dumneavoastra ecoul unei intrebari pe care mi-am pus-o: Cate dintre temele Conferintei noastre de astazi ar mai fi actuale daca intre oameni, in casatorie, in familie si in afara ei ar exista cu adevarat iubire... sacra sau profana?"